

YLIOPPILASKIRJOITUKSET TUTUKSI

Vihdin lukio 8.4.2020

TERVETULOA!

Esityksen kuvat: Vihdin lukion arkisto,
opintopolku.fi ja unsplash.com

ILLAN AIHEINA

- Ylioppilastutkinto pähkinänkuoressa
- Valmistautuminen digitaalisiin ylioppilaskokeisiin
- Oppiainekohtaiset ylioppilaskoeinfot
- Syksyn 2020 tutkintoon ilmoittautuminen ja osallistuminen

rehtori Satu Nokelainen

- Ylioppilaskirjoitukset ohjauksen näkökulmasta
- Ylioppilastutkinnon vaikutus jatko-opintoihin - korkeakoulujen todistusvalinnat

opinto-ohjaajat Liisa Hämäläinen ja Maiju Väli-Klemelä

YLEISTÄ YO-KOKEESTA

- **Valtakunnallinen**, kaikille yhteinen päättökoe.
- Mittaa **lukion oppimäärän** oppimista.
- Kysymykset tulevat **pakollisista ja syventävistä** kursseista.
- Painopiste on eri oppiaineiden **integraatiossa**.
- Edellyttää perinpohjaista tietojen hallintaa ja **soveltamisen taitoja**.
- Ylioppilaskokeen painoarvo on lisääntynyt kaikissa **korkeakouluvalinnoissa**.

YLIOPPILASTUTKINNON RAKENNE

- Yo-tutkinto koostuu **pakollisista** ja **ylimääräisistä** kokeista.
- **Pakollisia** kokeita suoritetaan **neljä**.
- **Ylimääräisiä** kokeita saa suorittaa niin monta, kuin aikarajoissa ehtii
 - määrää kannattaa harkita tarkoin
 - huomioitava valmistautumisaika ja luku-urakka
- Kannattaa kirjoittaa **vähintään viisi koetta**
 - korkeakoulujen valintakriteerit
 - kompensaaation tuki valmistumiselle

YLIOPPILASTUTKINNON RAKENNE

Neljä pakollista koetta:

- äidinkieli → **kaikille pakollinen**

Muut kolme valitaan seuraavista:

- toinen kotimainen kieli → A- tai B-tason ruotsi
- vieras kieli → yleisimmin A-tason englanti
- matematiikka → pitkä tai lyhyt oppimäärä
- reaaliaineen koe

ESIM. 1

äidinkieli

B-ruotsi

A-englanti

reaaliaine

→ **ei matematiikkaa**

ESIM. 2

äidinkieli

B-ruotsi

pitkä matematiikka

reaaliaine

→ **ei vierasta kieltä**

ESIM.3

äidinkieli

A-englanti

matematiikka

reaaliaine

→ **ei ruotsia**

ESIM. 4

äidinkieli

A-ruotsi

A-englanti

pitkä matematiikka

→ **ei reaaliainetta**

Pakollisena ei siis voi kirjoittaa kahta reaaliainetta tai kahta vierasta kieltä - ylimääräisinä voi.

TUTKINTO VALMIS

KOKELAS A:

- äidinkieli
- A-englanti
- B-ruotsi
- biologia

→ **4 pakollista ainetta**

KOKELAS B:

- äidinkieli (p)
- A-englanti (p)
- B-ruotsi (p)
- biologia (p)
- pitkä matematiikka (y)
- psykologia (y)
- C-ranska (y)

→ **4 pakollista + 3 ylim. ainetta**

TUTKINNON SUORITUSAIKA

- Ylioppilastutkinto on suoritettava kolmen perättäisen tutkintokerran aikana.
 - esim. **syksy 2020, kevät 2021**, syksy 2021
 - lisääikaa tulee, jos pakollinen koe on hylätty
- Tutkinto valmistuu, kun neljä pakollista koetta on suoritettu hyväksytysti.
 - **yksi pakollinen koe on jätettävä loppuun**

KOKEIDEN UUSIMINEN / tutkinto kesken

1) Pakollinen koe hylätty:

- uusintaoikeus kolmesti kokeen tutkintokertaa seuraavan kolmen tutkintokerran aikana.
- **hylätty s2020:**
uusintaoikeuskerrat k2021, s2021, k2022
→ tason voi vaihtaa helpommaksi
→ tutkintoon jäätävä 1 pitkä koe

KOKEIDEN UUSIMINEN / tutkinto kesken

2) Ylimääräinen koe hylätty:

- uusintaoikeus kolmesti tutkinnon suorittamisen aikana

3) Hyväksytty koe:

- rajoitukseton uusintaoikeus

KOKEIDEN UUSIMINEN / tutkinto valmis

1) Hylätty koe (ylimääräinen tai kompensoitu pakollinen)

- rajoitukseton uusintaoikeus

2) Hyväksytty koe

- rajoitukseton uusintaoikeus

TUTKINNON VALMISTUMINEN

Mikäli **pakollinen koe** ei mene läpi
viimeiselläkään yrittämisellä eikä
kompensaatiopisteitäkään
ole riittävästi,
koko tutkinto
on aloitettava alusta.

KOMPENSAATIO

Kompensaatiopisteet:

- L = 7 pistettä
- E = 6 p.
- M = 5 p.
- C = 4 p.
- B = 3 p.
- A = 2 p.

Kompensaatio:

- i+ vaatii 12 pistettä
- i vaatii 14 pistettä
- i- vaatii 16 pistettä
- i- - vaatii 18 pistettä

Kannattaa siis kirjoittaa vähintään yksi ylimääräinen koe!

YO-KOE KATSOTAAN HYLÄTYKSI, KUN

Opiskelija on ilmoittautunut mutta

- jättää saapumatta ilman painavaa syytä
- jättää saapumatta jompaankumpaan äidinkielen osakokeista
- ei ole jättänyt arvosteltavaksi kelpaavaa suoritusta
- ei osaa riittävästi
- aiheuttaa vakavaa häiriötä koetilanteessa

ERITYISJÄRJESTELYT JA PUOLTOLAUSEET

Lukivaikeus

Sairaus tai vamma

Vieraskielisyys

Erityisen vaikea
elämäntilanne

YLEISET PERIAATTEET

- yhtenäisyyden periaate
- erityisjärjestelyt mahdollisia – eivät automaatio
- yksi peruste lukio-opintojen aikainen tuen tarve ja toteutetut tukitoimet
- YTL päättää erityisjärjestelyistä kokelaan tai hänen huoltajansa hakemuksen perusteella

HEIKENTÄVÄN SYYN ASTEIKKO

YTL arvioi aina tapauskohtaisesti, hakemuksen ja lausuntojen perusteella, heikentävän syyn vaikuttavuutta koesuoritukseen:

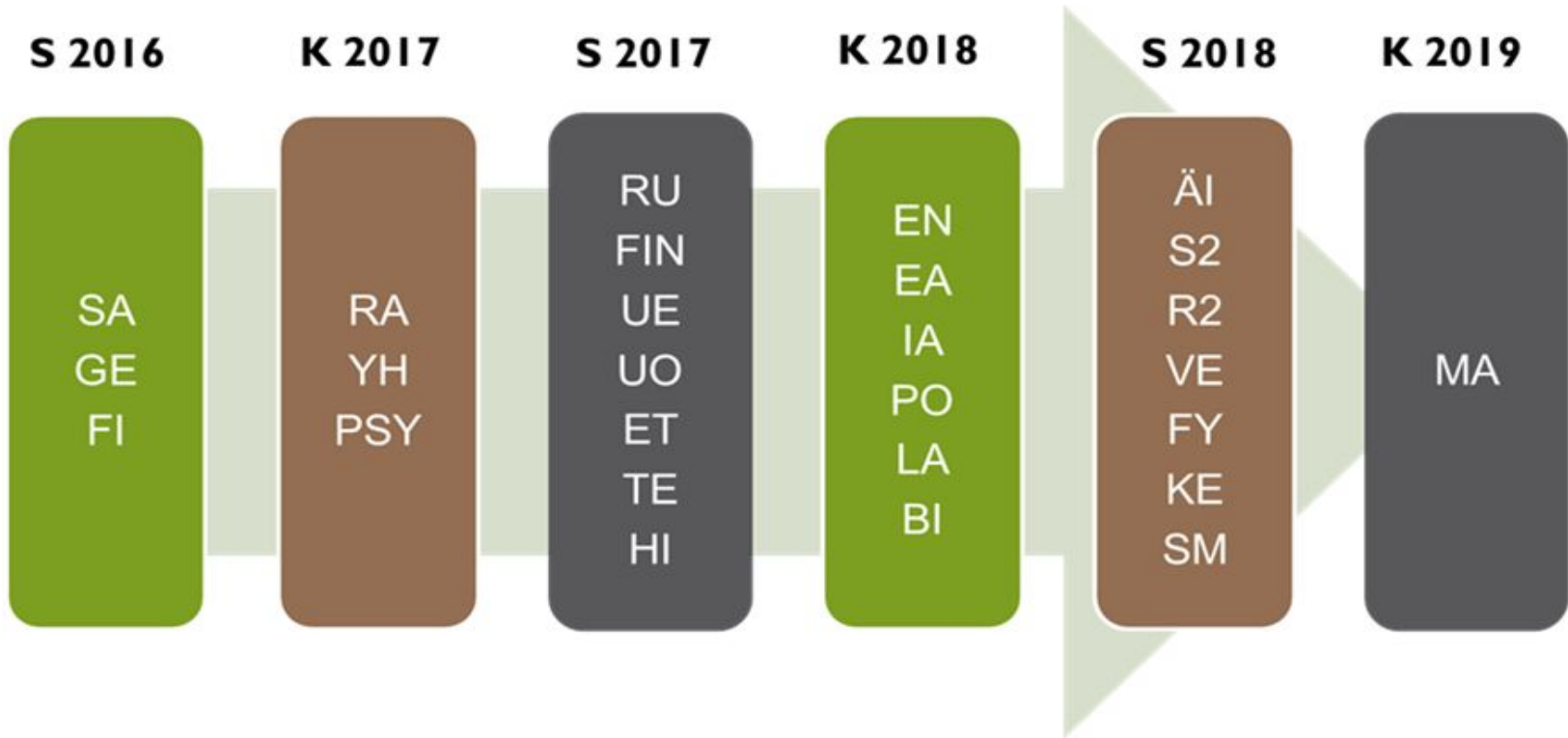
- ei vaikuta
- vaikuttaa jonkin verran
- vaikuttaa merkittävästi
- vaikuttaa erittäin paljon

Lisätietoja: [Ylioppilastutkinto.fi](https://ylioppilastutkinto.fi) → Määräykset → Eriyisjärjestelyt

OTA YHTEYTTÄ

- Lukemisen ja kirjoittamisen vaikeus
→ OTA YHTEYS LIISA HÄMÄLÄISEEN (OPO)
- Sairaus tai vamma (yleisimmin näkö- tai kuulovamma)
→ OTA YHTEYS MIA PITKÄSILTAAN (TERVEYDENHOITAJA)
- Erityisen vaikea elämäntilanne
→ OTA YHTEYS EEVA-MARIA LAMPIKARIIN (KURAATTORI)
- Vieraskielisen kokelaan opetuskielen puutteellinen hallinta
→ OTA YHTEYS OMAAN OPINTO-OHJAAJAASI (Maiju tai Liisa)

DIGITAALINEN YLIOPPILASTUTKINTO

KOKEISSA OLTAVA MUKANA

Opiskelijalla on itsellään oltava kaikki tarvittavat välineet!

- kannettava, YTL:n kriteerit täyttävä tietokone
 - vanha parempi kuin tuliterä
- virtajohto (riittävän pitkä)
- langalliset kuulokkeet (+ lankahiiri)
- adapteri, jos USB-paikkoja ei ole riittävästi
- kuvallinen henkilökortti, passi, ajokortti

KOKELAAN TEKNISET TAIDOT

Kokeeseen osallistuva

- On harjoitellut yo-koetilannetta Abitilla.
- Osaa kiinnittää verkkopiuhan koneeseensa.
- Osaa käynnistää tietokoneensa USB-muistilta.
- Osaa kiinnittää kuulokkeet koneeseen ja tehdä äänitestin.
- Osaa käyttää sujuvasti eri kokeissa käytettäviä ohjelmia.

→ **harjoitus tekee mestarin**

Ilmoittautuminen
syksyn 2020
tutkintoon

OHJAUKSEN PIENRYHMÄT

- Ylioppilastutkintosuunnitelmat sekä ensi vuoden kurssivalinnat on tehty pienryhmissä.
 - **Hajauttamissuunnitelma** on näkyvissä Wilmassa → ei ole sitova
 - **Huoltajille** on nähtävillä Wilmassa kohdassa "lomakkeet" →
VILU_2.vsk_ylioppilaskirjoitussuunnitelma_huoltaja.

ILMOITTAUTUMISOHJEITA

- Opiskelijat ilmoittautuvat kirjoituksiin itsenäisesti Wilman kautta viimeistään 15.4.2020.
- Ilmoittautumisen tekemiseen on lähetetty ohjevideo Wilma-viestillä.
- Vastuu ilmoittautumisen oikeellisuudesta on opiskelijalla.
- Ilmoittautuminen on sitova.
- Ilmoittautuminen vahvistetaan allekirjoituksella. Nyt etäopiskelun aikana allekirjoituksena toimii vastaus koulusihteerin lähettämään Wilma-viestiin.
Vasta viestiin vastaamalla vahvistettu ilmoittautuminen on pätevä.

TUTKINTOMAKSUT

Ylioppilastutkintolautakunta perii kokelaalta opetusministeriön vahvistamat tutkintomaksut:

- **Perusmaksu 14,00 €**
→ maksetaan jokaiselta tutkintokerralta
- **Koekohtainen maksu 28,00 €**

Koulusihteeri lähettää kesällä opiskelijalle laskun, josta tulee tarkistaa tietojen oikeellisuus.

SYKSYN 2020 YO-KOEPÄIVÄT

SYYSKUU

- ★ ma 14.9. UE, ET, YH, KE, GE, TE
- ★ ke 16.9. A-kieli
- ★ pe 18.9. äidinkieli, lukutaito
- ★ ma 21.9. ruotsi
- ★ ti 22.9. matematiikka
- ★ to 24.9. PS, FI, HI, FY, BI
- ★ pe 25.9. äidinkieli, kirjoitustaito
- ★ ma 28.9. C-kieli

HUOM!

Syksyn kirjoituksiin on valmistauduttava kesällä!

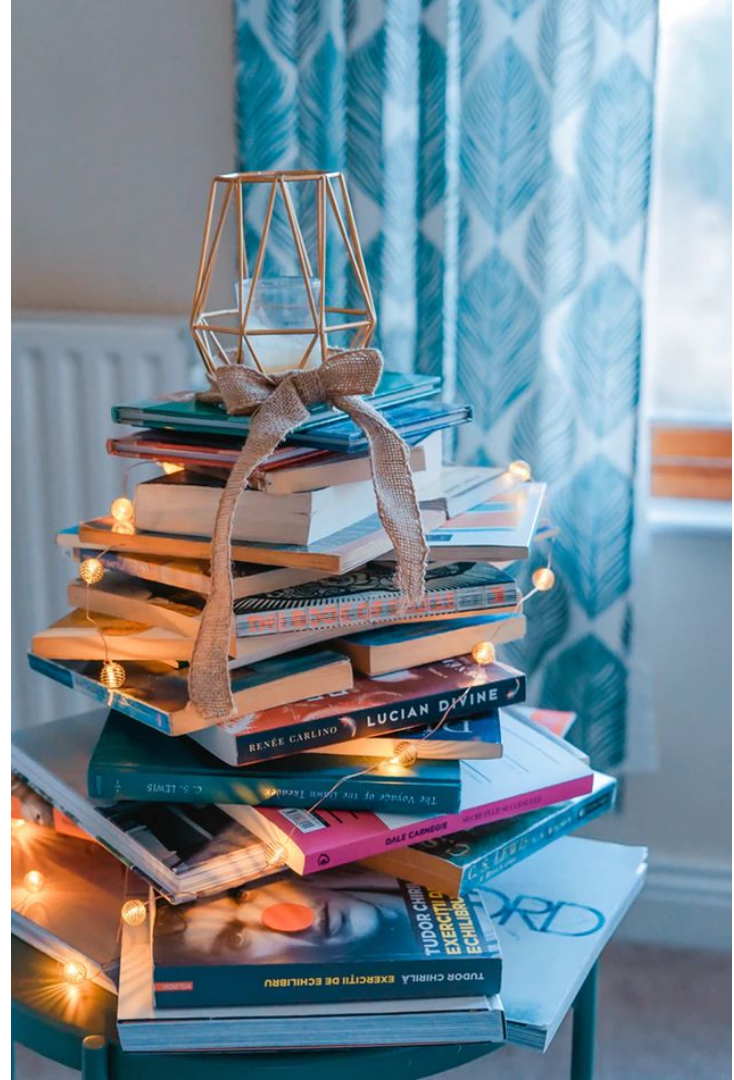
Syksyn kokeisiin EI ole erillistä lukulomaa.

Syksyn yo-kokeet ja 1. jakson arviointiviikko osuvat samaan ajankohtaan.

Yo-kokeet oppiaineittain

ÄIDINKIELEN YO-KOE

- Kaikille pakollinen
- Kaksi erillistä koetta:
 - 1) LUKUTAITOA mittaava
 - 2) KIRJOITUSTAITOA mittaava
- Molemmissa kokeissa aineistoilla vahva asema

Lukutaidon koe

- Arvioi ensisijaisesti kriittistä ja kulttuurista lukutaitoa.
- A-osa: **media- ja asiatekstien** analysointia ja tulkintaa → erittelevä ja kriittinen lukutaito
- B-osa: **kaunokirjallisten ja muiden fiktiivisten tekstien** analysointia ja tulkintaa → tekstien tulkinnan taito

Kirjoitustaidon koe

- Kirjoitustaidon kokeessa tuotetaan pohtiva, näkökulmia avaava tai kantaa ottava teksti vähintään kahden aineiston pohjalta.
- Yhtenäinen teema, josta 5–7 aihetta → niistä kokelas valitsee yhden ja rajaa tarkoituksenmukaisesti.
- Suosituspituus noin 6000 merkkiä.

KIELTEN YO-KOKEET

- Yksi koe, jossa useita osioita
- Edellyttää
 - monipuolista kielen osaamista
 - laajaa eri alojen sanaston hallintaa
 - kielellistä tarkkuutta
 - Huom! erinomainenkaan "nettienglanti" ei riitä

KIELTEN YO-KOKEET

- Kuunteluosio (n. 1/3 pisteistä)
 - äänitteitä ja videoita; eri aksentteja
 - osan saa kuunnella kerran, osan kaksi kertaa ja videoita rajattomasti
 - kysymykset monivalintaa ja avoimia kysymyksiä
- Kirjoitelma (n. 1/3 pisteistä)
- Luetun ymmärtäminen, sanasto ja rakenteet (n. 1/3 pisteistä)
 - monivalintaa, avoimia kysymyksiä, aukkotehtäviä (vihjeellä tai ilman), käännöstehtäviä
- Kaikki osiot voi tehdä itse valitsemassaan järjestyksessä

MATEMATIIKAN YO-KOE

- Kokelas voi suorittaa lyhyen tai pitkän oppimäärän kokeen riippumatta opintojen laajuudesta.
- Kokeessa on kaksi osaa (A- ja B).
- Koe edellyttää
 - analyyttistä ajattelua
 - ongelmanratkaisutaitoja
 - hyvää laskurutiinia

MATEMATIIKAN DIGITAALINEN YO-KOE

A-osa

- 4 pakollista tehtävää, ei käytössä symbolisen laskennan tai käyrien sovittamiseen liittyviä ohjelmia ("funktio-laskin" käytössä)
- taulukkokirja on sallittu
- palautuksen jälkeen saa laskimen ja laskinohjelmat B-osan suorittamiseen

B-osa

- Käytössä kaikki ohjelmat.
 - Erillinen laskin ja taulukkokirja saa olla kokeessa mukana syksyyn 2020 saakka (koejärjestelmässä digitaalukko).
- Yhteensä 9 tehtävää, joista vastataan kuuteen.
- Perusteluiden ja selitysten merkitys korostuu, koska matemaattisen tekstin kirjoittaminen on hidasta ja työlästä.
- Tehtäviin voi sisältyä aineistoa esim. liitetiedostona.

REAALIAINEIDEN YO-KOKEET

- Tehtävien määrä riippuu kunkin oppiaineen pakollisten ja valtakunnallisten syventävien kurssien määrästä sekä oppiaineen ja tehtävien luonteesta.
- Arvioinnissa korostuvat muun muassa seuraavat seikat:
 - laajojen kokonaisuuksien syvälinen hallinta
 - keskeisten käsitteiden ja teorioiden hallinta
 - tiedon soveltamisen, analysoimisen ja arvioimisen taito
 - taito asettaa tieto laajempiin asiayhteyksiin – myös oppiainerajat ylittäen
 - aineistojen perusteltu ja tarkoituksenmukainen käyttö
 - kunkin tieteenalan luonteen mukainen esitystapa ja kielenkäytön täsmällisyys

REAALIAINEIDEN YO-KOKEET

- Tehtävissä voidaan antaa materiaaleina erillisiä aineistoja, kuten tekstejä, videoita, simulaatioita, mittaustuloksia, tilastoja, taulukoita ja kuvia. Tausta-aineistoja pitää hyödyntää tarkoituksenmukaisesti.
- Useimmat tehtävät vaativat yhden laajan vastauksen, mutta osa tehtävistä on voitu jaotella useammaksi pienemmäksi tehtäväksi.

ks. lisää [Ylioppilastutkinto.fi](https://ylioppilastutkinto.fi) → reaaliaineiden kokeiden määräykset

ESIMERKKEJÄ

Esimerkkejä ylioppilaskokeista löytyy Ylen Abitreeneistä

Biologian YO-koe

OSA I	T1 20 p	pakollinen
OSA II	T2 15 p	
	T3 15 p	Valitaan 4 tehtävää
	T4 15 p	
	T5 15 p	
	T6 15 p	
	T7 15 p	
	T8 15 p	
OSA III	T9 20 p	Valitaan 2 tehtävää
	T10 20 p	
	T11 20 p	

Yhteensä 7 tehtävää

Yhteensä 120 pistettä

Historian YO-koe

OSA I	T1 20 p	Valitaan 3-5 tehtävää
	T2 20 p	
	T3 20 p	
	T4 20 p	
	T5 20 p	
	T6 20 p	
OSA II	T7 30 p	Valitaan 0-2 tehtävää
	T8 30 p	
	T9 30 p	

Valitaan 5 tehtävää

Yhteensä 120 pistettä
(Sen saavuttaminen edellyttää vastausta kahteen osan II tehtävään)

Vastauksiin ei ole mahdollista liittää kuvia.

Vastaukseen voi liittää tueksi piirroksia, kaavioita tai taulukoita.

YLEISIÄ HUOMIOITA

HUOM!

- Oppiaineen pakolliset kurssit on oltava suoritettu, jotta yo-kirjoitukseen saa osallistua.
- Vihdin lukio tarjoaa koulukohtaisia kirjoitukseen valmentavia kursseja lähes kaikissa aineissa.
- Suositeltu kirjoitusajankohta perustuu kertaavien kurssien sijoitteluun eri jaksoille. Lisätietoja lukion nettisivuilta → opiskelijalle → oppiaineiden sivut

A person is standing on a rocky shore, looking out at a large body of water. In the background, there are large, forested mountains under a hazy sky. The overall scene is serene and contemplative. The text is centered over the image.

Ylioppilastutkinto ja jatko-opinnot

Korkeakoulujen yhteishaku

- Ammattikorkeakouluilla ja yliopistoilla on yhteinen korkeakoulujen yhteishaku.
- Hakeminen tapahtuu opintopolku.fi -palvelussa.
- Yhteishaussa haetaan sekä ammattikorkeakoulujen että yliopistojen koulutuksiin.
- Voi hakea myös toisen asteen yhteishaussa yo-pohjaisiin koulutuksiin. (haku aika jo helmikuussa)

Opintopolku.fi

Korkeakouluhakujen muutokset

- Todistusvalinta pääasiallinen väylä korkeakouluihin, pitkää valmentautumista pääsykokeisiin ei voida enää edellyttää.
 - Todistusvalinta koskee myös ammatillisella tutkinnolla hakevia
- Valtaosa todistusvalinnan aloituspaikoista varataan *ensikertalaisille*.
 - et ole *suorittanut* Suomen koulutusjärjestelmän mukaista ammattikorkeakoulu- tai yliopistotutkintoa
 - et ole *vastaanottanut* Suomessa ammattikorkeakoulu- tai yliopistotutkintoon johtavaa opiskelupaikkaa koulutuksesta, joka on alkanut syksyllä 2014 tai sen jälkeen.
- Avoimien opintojen väylän kautta valittujen määrää lisätään.
- Yhteispistevalinnasta on luovuttu.

Mikä ei muutu?

- Korkeakouluilla on edelleen autonomia valintaperusteista.
- Valintakokeella valituksi tulemisen mahdollisuus säilytetään niille, jotka eivät tule valituksi todistuksella.
- Erilliset soveltuvuuskokeet ovat edelleen mahdollisia.
- Ensikertalaisten kiintiöt säilytetään.

Muutoksen vaiheet...

2018:

- Ammattikorkeakouluihin tuli käyttöön lähes kaikille aloille suora todistusvalinta (pääsykokeet säilyivät kuitenkin).
- Yliopistoissa yhteisvalinta lisääntyi (mm. lääketiede, oikeustiede)
- Kauppatieteissä 60 % aloituspaikoista täytettiin todistusvalinnalla, pääsykokeet pohjautuivat lukion kursseihin (YH2, HI1, MAB5 tai MAA10).

Muutoksen vaiheet..

2019:

- Myös oikeustieteelliseen tuli todistusvalinta
- DIA-koulutukseen yksi yhteinen valintakoe, matematiikka pakollinen
- Ammattikorkeakouluihin yksi yhteinen digitaalinen valintakoe (pilotti syksyllä 2019).

Korkeakoulujen opiskelijavalinnat vuodesta 2020 lähtien

- Todistusvalinta pääasiallinen väylä korkeakoulutukseen
- Vähemmän pääsykokeita, soveltuvuuskokeet mahdollisia
- Koulutusala voi vaihtaa, ns. siirto-opiskelijoiden valinta
- Avoimesta korkeakoulusta tutkinto-opiskelijaksi
- Yhteispistevalinnasta luovuttu
- Lisätietoa:

minedu.fi/opiskelijavalinnat-ja-yhteistyö

Korkeakoulujen yhteishaku (2020 kevät)

- Vuodessa kolme yhteishakua, kaksi keväällä ja yksi syksyllä.
- Kevään ja syksyn hauissa voit hakea jokaisessa kuuteen (6) kohteeseen.
- Kevään ensimmäisessä (vieraskieliset, taide) haussa voit tulla valituksi useampaan kohteeseen.
- Kevään toisessa haussa voit tulla valituksi vain yhteen.
- Voit kuitenkin ottaa **vain yhden paikan vastaan** syksyllä alkavaan koulutukseen.

[Opiskelupaikan vastaanottaminen](#)

- Huom! Opiskelijan on mahdollista hakea erityisjärjestelyjä pääsykokeisiin.

Korkeakouluvalintojen pisteytys

[Ammattikorkeakoulujen pistetaulukko](#)

[Yliopistojen pistetaulukot](#)

Hakuvelvollisuus ja opintojen aloittaminen

- Haettava vähintään kahteen tutkintoon johtavaan koulutukseen, jotta on oikeutettu Kelan työmarkkinatukeen.
- Opintojen aloitusta ei voi siirtää kuin erittäin perustellusta syystä.

Kiitos osallistumisestanne! Kysymyksiä?

Jere, Jerry Scott ja Jim Borgman

